

Esperanto blijft een taal van vrede, ook op 1 april

Onder het kopje “Esperanto Nederland weigert militaire inzet Esperanto” hebben we op de website een 1-aprilgrap geplaatst.

In dit artikel vertelden we dat de defensiemachten van Europa Esperanto zouden gaan gebruiken voor de onderlinge communicatie tussen de landen. Binnen enkele jaren zouden alle militairen en burgers bij Defensie de taal moeten leren. Het Ministerie van Defensie zou ons gevraagd hebben om daarbij te ondersteunen. Onze reactie daarop was dat wij dit niet zouden doen, omdat het ingaat tegen het ideaal waar Esperanto voor staat.

Reacties

Op de grap kregen we verschillende reacties binnen. Sommige mensen konden de humor “in deze tijd” niet waarderen en reageerden kritisch. We kregen ook positieve reacties, van mensen die grap konden waarderen. Enkele mensen vroegen om meer informatie, onder wie journalisten van zowel een lokale en als een landelijke krant. Uiteraard hebben we hen uitgelegd dat het om een 1-aprilgrap ging. Op advies van een van hen hebben we nog iets duidelijker verwezen naar de datum 1-april.

Waarom we deze grap maakten

Met deze 1-aprilgrap wilden we een serieuze boodschap onder de aandacht brengen: het belang van met elkaar in gesprek blijven. De Joodse, Pools-Russische oogarts Ludwik Zamenhof bedacht de taal Esperanto in een periode van grote onderlinge spanningen. Juist om mensen bij elkaar te brengen. Ook wij, als Esperanto Nederland, vinden het belangrijk om respect te hebben voor andere mensen en andere culturen. Esperanto kan daarbij een hulpmiddel zijn. Met Esperanto ontdekken we hoe mooi en interessant andere mensen en hun achtergronden zijn.

Het volgende bericht is bij wijze van 1-aprilgrap in de week van 1 april 2026 op de website van Esperanto Nederland gezet.

Esperanto Nederland weigert militaire inzet Esperanto

Esperanto Nederland

28 maart 2026

'Vredestaal hoort niet in kazernes'

Bilthoven – Esperanto Nederland heeft het Ministerie van Defensie laten weten zijn initiatief om Esperanto te gebruiken binnen de Europese Defensie niet te ondersteunen.

De vereniging Esperanto Nederland ontving in een schriftelijke brief de vraag van het ministerie om geschikte Esperanto-leraren te zoeken die actief mee willen helpen Esperanto in te zetten binnen Defensie Europa. De vereniging heeft per omgaande aan het ministerie laten weten hier niet aan mee te willen werken.

Defensie Europa gaat Esperanto gebruiken

In de brief die Esperanto Nederland van Defensie ontving, staat beschreven waarom de defensiemachten van Europa Esperanto zullen gaan gebruiken voor de onderlinge communicatie tussen de landen.

Foto: K.S. Pilot (MS)

Aanleiding voor deze vraag is de gezamenlijke drone-oefening Battle for Peace (BAPE) in Polen in 2024. Nederlandse, Franse, Duitse, Zweedse, Litouwse en Poolse militairen deden hieraan mee. Doordat militairen elkaar niet altijd goed konden verstaan, werden drones soms de verkeerde kant op gestuurd. Daarbij dreigde zelfs één drone een aanval op een 'vriendschappelijke legerbasis' uit te voeren. Door een militair die meerdere talen beheerste, kon die aanval worden afgewend. Dit is ongewenst wanneer het er echt op aan komt.

Vanwege dit voorval hebben de taalinstututen van de legermachten in Europa een opleidingsprogramma voor Esperanto opgesteld. Dit moet binnen alle landen van Europa worden uitgevoerd. Het programma bestaat eruit dat middels een *Train the trainer* opleiding eerst leraren binnen Defensie worden opgeleid. Daarna zullen zij de militairen onderwijzen. Door uitwisseling van militairen, waarbij militairen van het ene land zullen worden ingezet bij eenheden van andere landen, zal de taalvaardigheid worden geoefend.

In Nederland zal de taal deels in eigen tijd moeten worden geleerd. Militairen zullen daarbij gebruik kunnen maken het Individueel Keuzebudget (IKB). In een volgende fase zullen ook alle burgermedewerkers de cursus Esperanto krijgen, gezien zij in geval van oorlog of dreiging daarvan ook operationeel ingezet zullen worden.

De afspraken die de taalinstututen met elkaar hebben gemaakt, is dat in 2035 alle medewerkers van Defensie binnen Europa mondeling en schriftelijk de taal Esperanto volledig vaardig zullen moeten zijn, zodat zij op hoog niveau met elkaar zullen kunnen communiceren.

Voor de *Train the trainer* opleiding vraagt Defensie de vereniging Esperanto Nederland om esperantisten te zoeken die in staat zijn de Defensie-leraren op te leiden in de taal Esperanto. Onderwijsbevoegdheid, leeftijd en beheersing van de Nederlandse taal zijn daarbij niet van belang. Ook vraagt Defensie Esperanto Nederland lesmateriaal aan te leveren dat tijdens deze opleiding gebruikt kan worden. Gezien de ernst van de situatie in de wereld, wordt gevraagd de eerste lijst met namen deze woensdag toe te sturen. Ook zal dan een vacature op Werken bij Defensie worden geplaatst, waar esperantisten die interesse hebben op kunnen solliciteren.

Voorzitter van Esperanto Nederland Marc van Oostendorp heeft na kort overleg met het bestuur per omgaande het Ministerie van Defensie laten weten op geen enkele manier bij te willen dragen aan dit programma. Ook roept hij minister Dilan Yeşilgöz op het plan onmiddellijk te heroverwegen.

Esperanto is in 1887 door L.L. Zamenhof gecreëerd met één expliciet doel: het bevorderen van begrip en vrede tussen volkeren. De naam van de taal zelf —*espero* bekt hoop — drukt die missie uit. Dat een taal die voor de vrede is bedacht nu zou worden ingezet om militaire operaties te coördineren, staat volgens de vereniging haaks op alles waar de Esperanto-gemeenschap voor staat.

“Wij hebben er begrip voor dat legers behoefte hebben aan een gemeenschappelijke taal”, aldus Marc van Oostendorp in de brief, “Maar Esperanto is hiervoor niet het juiste instrument. Het gaat tegen haar ideaal in. Wie deze taal wil gebruiken om drones de juiste kant op te sturen, heeft niet begrepen waar Esperanto voor staat.”